

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

KLASA 72 (5)

INDUSTRISKE SVOJINE

IZDAN 1 SEPTEMBER 1940

PATENTNI SPIS BR. 16069

Akcievá společnost dříve Škodovy závody v Plzni, Praha, i Ing. Pantofliček Bohdan,
Plzen - Lochotín, Češko - Moravský Protektorát.

Centrirajući odn. vodeći i zaptivajući ekspanzionalni prsten.

Prijava od 29 novembra 1938.

Važi od 1 decembra 1939.

Naznačeno pravo prvenstva od 1 decembra 1937 (Č. S. R.)

Ovaj pronalazak odnosi se na centrirajući, odn. vodeći i zaptivajući ekspanzionalni prsten i osniva se na takvom rasporedu prstena, koji na njega delujući aksialni pritisak u proizvoljnoj srazmeri prevodi radialno i ravnomerno po celoj njegovoj površini.

Proizvoljna veličina aksialnog pritiska postiže se zatim izborom odgovarajućih veličina prstena. Ravnomerno prevodenje ovog pritiska na radialan pritisak, koji prsten razmiče i pritiskuje na zid topovske cevi, postiže se jednim nizom prevodećih i pritiskujućih delova, koji su rasporedeni jedan preko drugog.

Praktični primeri ovog poboljšanog izvođenja prstena pokazani su na sl. 1 do 11. U svima ovim slučajevima sprečava se uloženje pogonskih gasova ispod samog prstena, tako da se razmicanje istog vrši samo delovanjem prevedenog aksialnog pritiska.

Sl. 1 i 2 pokazuje jedan prost prsten u položaju pre ispaljivanja i pri ispaljivanju. Raspored je takav, da je na projektlu 1 izveden jedan profilni žljeb 2, u koji upada prsten 3. Delovanjem pogonskih gasova, koji postaju pri ispaljivanju, pomera se prsten svojim zupcima 4, 5, odn. pomoću svojih kosi površina 6, 7 na kose podupiruće površine 9, 10 profilnog žljeba u pravcu 11. Veličina aksialnog pritiska data je širinom 13 površine medu-prstena, na koju deluje navedeni pritisak. Prevodenje istog na radialan pritisak, koji razmiče prsten i

u pravcu 14 pritiskuje na zid 15 topovske cevi, vrše kose podupiruće površine 9, 10 profilnog žljeba.

Osim širine 13 površine meduprstena o veličini pritiskivanja prstena odlučuje još veličina nagiba kosi podupirućih površina prstena i profilnog žljeba. Najzad se može visina 17 prstena izabrati tako velika, da se postigne potpuno pritiskivanje prstena pri malom specifičnom pritisku. Na sl. 3 do 11 pokazane su alternative navedenog rasporeda. Tako je na sl. 3 i 4 pokazan jedan prsten sa više zubaca 4, 5, koji se svojim kosi površinama 6, 7, 18, 19, 20 naslanja na kose podupiruće površine 9, 10, 21, 22 žljeba izvedenog u telu projektila. Ove površine vrše razmicanje i pritiskivanje prstena na zid topovske cevi na taj način, što aksialan pritisak pogonskih gasova, koji deluje u pravcu 11 na površinu meduprstena širine 13, prevodi na radialan pritisak.

Sl. 5 pokazuje sličan raspored i razlika je samo u tome, što su žljebovi sa podupirućim površinama 9, 10, 21, 23, 25, 26 izvedeni kao zavojice na telu projektila. Isti oblik imaju i u samom prstenu 3, koji se odozdo prosto navrće na projektil.

Sl. 6 predstavlja isti raspored, kao na sl. 4 i 5, sa razlikom, što prsten 3 na svom spoljnjem obimu ima žljebove 27, da bi se lakše postiglo radialno deformisanje. Ovi žljebovi mogu biti ispunjeni ma kakvim sredstvom za mazanje i zaptivanje.

Na sl. 7 obeležen je prsten 3, koji je

sastavljen iz više prstenova 28 kružnog ili kakvog drugog prečnika. Prsteni leže u žljebovima, koji obrazuju kose podupiruće površine 9, 10, 21, 22, 23, pri čem se prstenovi medusobno naslanjaju svojim bočnim površinama 29.

Na sl. 8 je sličan raspored. Prsteni 28 su brušeni na prečnik 30, usled čega postaju površine 31, koje smanjuju specifičan pritisak pri pritiskivanju prstenova na zid topovske cevi.

Na sl. 9 pokazana je zajednička konična podupiruća površina 32 za prstenove 28, koji su brušeni na prečnik 30.

Na sl. 10 je isti raspored, pri čemu prsteni 28 nisu brušeni, već se njihov presek smanjuje ka vrhu projektila.

Na sl. 11 pokazana je upotreba dvaju prestena 28 različitog prečnika i svaki od prstena leži u sopstvenom žljebu. Ovi žljebovi obrazuju kose podupiruće površine 9. 10. Prsten manjeg prečnika nalazi se ispod prstena većeg prečnika u cilju, da se smanji aksialan pritisak pogonskih gasova koji deluju na ovaj prsten.

Patentni zahtevi:

1. Centrirajući odn. vodeći i zaptivajući ekspanzioni prsten, naznačen time, što njegova znatna visina omogućava ravnomernu raspodelu radialnog pritiska, koji razmiče prsten, koji se dobija prevodenjem aksialnog pritiska pogonskih gasova pomoću više kosih, podupirućih površina (9, 10, 21, 22, 23, 25, 26) koje su izvedene na telu (1) projektila.

2. Ekspanzionalni prsten po zahtevu 1, nazačen time, što u donjem delu ekspanzionog prstena (3) postavljena kosa površina (7, 20) naleže na oslonu površinu (10, 23) profilisanog žleba (2) zrna, da bi se spre-

čilo prodiranje gasova pod ekspanzioni prsten (3).

3. Ekspanzionalni prsten po zahtevu 1 i 2, naznačen time, što je snabdeven sa dva (4, 5) ili više zubaca, koji upadaju u odgovarajuće žljebove i koji pomoću svojih koših površina (9, 10, 21—23, 25, 26) potpomažu radialno razmicanje prstena (3) (sl. 1 do 6).

4. Ekspanzionalni prsten po zahtevu 1 do 3, naznačen time, što su zupci (4, 5) prstena (3) i žljebovi projektila izvedeni kao zavojica i prsten (3) se navrće odozdo na projektil (sl. 3-6).

5. Ekspanzionalni prsten po zahtevu 1 do 3, naznačen time, što na spoljnjem obimu ima žlebove (27), koji služe radi postizanja lakšeg radialnog deformisanja, i koji se istovremeno pune makakvim sredstvom za mazanje (sl. 6).

7. Ekspanzioni prsten po zahtevu 1 i 2, naznačen time, što se sastoji iz više prsteno-vova (28), koji upadaju u odgovarajuće žljebove i medusobno se naslanjaju svojim bočnim površinama (29), pri čem se prsteni mogu odozgo brusiti, da bi se povećala površina (31) dodira sa zidom topovske cevi (sl. 7-11).

7. Ekspanzionalni prsten po zahtevu 1 do 2 i 6, naznačen time, što prsteni (28) leže u zajedničkom koničnom žljebu, (32) pri čem oni imaju ili potpuno jednak prečnik i odozgo su brušeni na dati prečnik ili imaju nejednak prečnik, koji je brušen u pravcu ka vrhu projektila na manji prečnik (sl. 9 i 10).

8. Ekspanzionalni prsten po zahtevu 1 do 2, 6 i 7, naznačen time, što svaki od prstena (28) leži u jednom sopstvenom žlebu, pri čem donji prsten ima manji presek nego gornji, koji se nalazi bliže vrhu projektila (sl. 11).

Fig. 1.

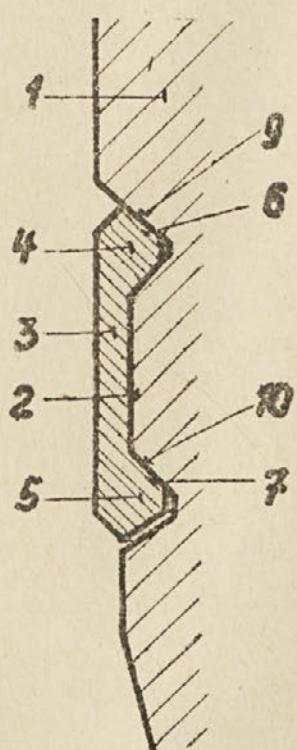

Fig. 2.

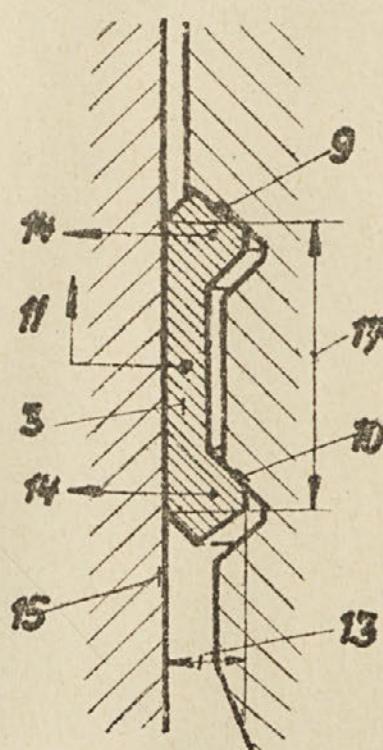

Fig. 3.

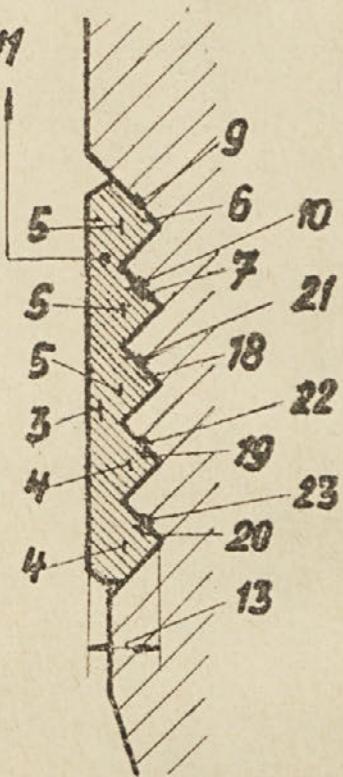

Fig. 4.

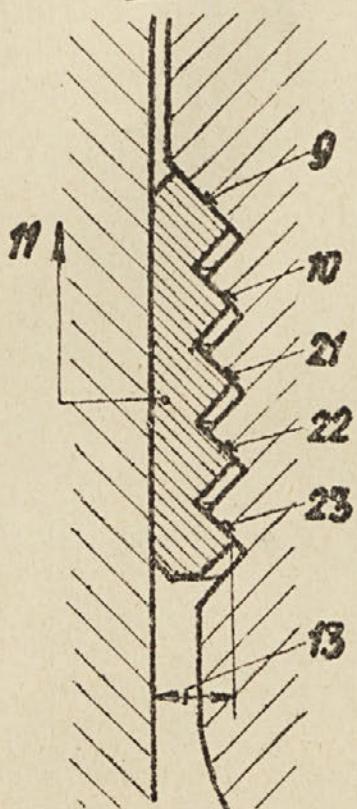

Fig. 5.

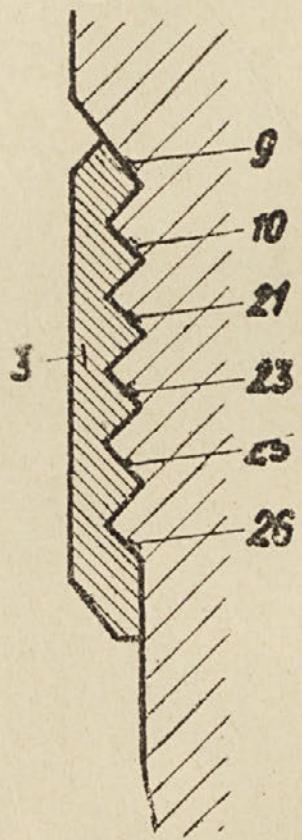

Fig. 6.

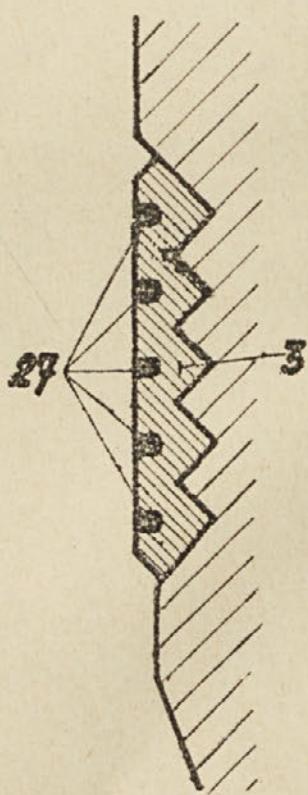
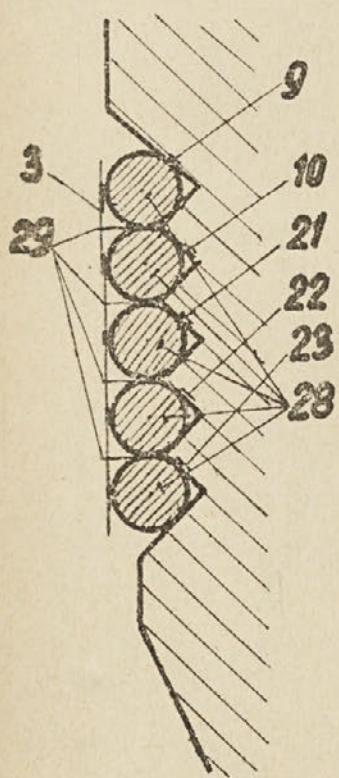
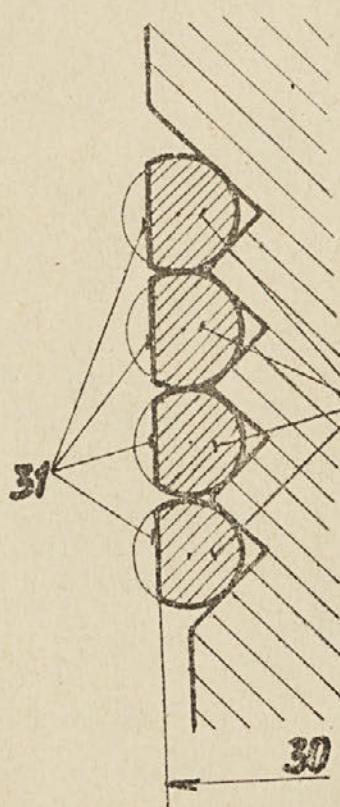
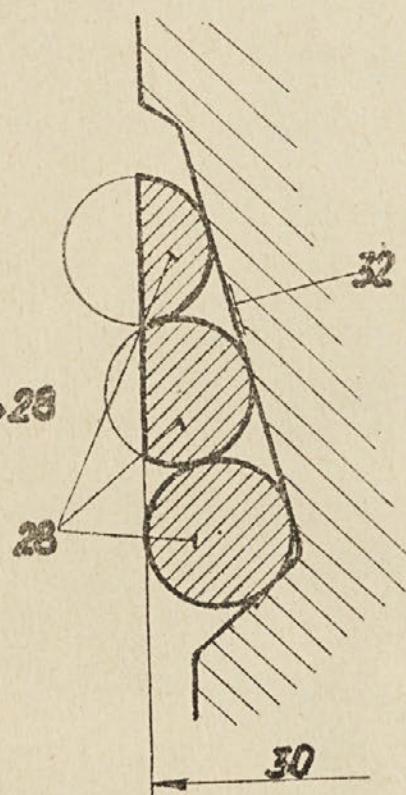
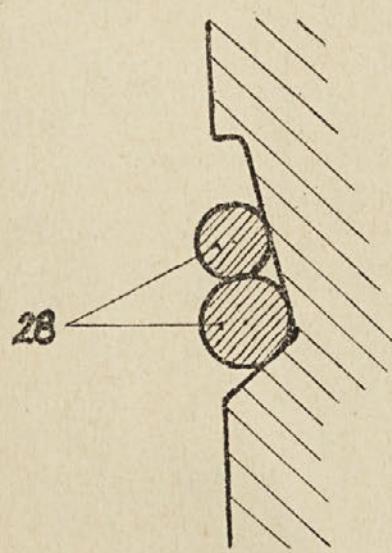

Fig. 7.Fig. 8.Fig. 9.Fig. 10.Fig. 11.